

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. В. ДОКУЧАЄВА**

**ВИСНОВОК
ЕКСПЕРТНОЇ КОМІСІЇ ПРО ПІДСУМКИ
АКРЕДИТАЦІЙНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ**

**ОСВІТНІЙ РІВЕНЬ: МАГІСТР
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 0901 «СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО І ЛІСНИЦТВО»
НАПРЯМ ПІДГОТОВКИ 6.090101 «АГРОНОМІЯ»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 8.09010108 «НАСІННИЦТВО І НАСІННСЗНАВСТВО»**

ХАРКІВ – 2017

ВИСНОВОК

експертної комісії Міністерства освіти і науки України
щодо проведення первинної акредитаційної експертизи з підготовки
магістрів спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» у
Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 р.
№ 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних
закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих
професійних училищах», наказу Міністерства освіти і науки України №258-А
від 17.02.2017 р., експертна комісія у складі:

Голови:

Тищенко доктора сільськогосподарських наук, професора,
Володимира завідувача кафедри селекції, насінництва та генетики
Миколайовича Полтавської державної аграрної академії

Члена комісії:

Гамаюнової доктора сільськогосподарських наук, професора,
Валентини завідувача кафедри землеробства Миколаївського
Василівни національного аграрного університету

з 20 лютого по 22 лютого 2017 р. розглянула подані матеріали і провела
експертне оцінювання відповідності освітньої діяльності Харківського
національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва державним
акредитаційним вимогам підготовки фахівців за спеціальністю 8.09010108
«Насінництво і насіннєзнавство» (з 2016 р. – спеціальності 201 «Агрономія»)
– первинна акредитація. Експертна комісія зустрічалась з ректором,
проректорами університету, деканом агрономічного факультету,
викладачами та співробітниками випускової кафедри і університету.
Відвідані бібліотека, їдальня, гуртожитки, службові, навчальні та лабораторні
приміщення.

Під час експертної оцінки комісія перевірила достовірність інформації,
поданої органу ліцензування разом із заявою, а також фактичний стан
кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного забезпечення
Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва (далі
ХНАУ ім. В.В. Докучаєва) та його відповідності вимогам чинного
законодавства.

У підсумку перевірки і оцінювання матеріалів експерти констатують
наступне.

Голова експертної комісії

В.М. Тищенко

Зведена відомість результатів комплексних контрольних робіт студентів
ОР „Мастер” спеціальності 8.09010108 „Насінництво і насіннєзнавство”,
проведених при акредитаційній експертизі Харківського національного аграрного
університету ім. В. В. Докучаєва

Назва дисципліни, за якими проводився контроль	За результатами самоаналізу					При перевірці експертної комісії						
	К-ть осіб	З'явилися на іспит		Абсолютна успішність, %	Якісна успішність, %	К-ть осіб	З'явилися на іспит		Абсолютна успішність, %	Відхилення	Якісна успішність, %	Відхилення
		осіб	%				осіб	%				
3 циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки												
Ділова іноземна мова	27	27	100	100,0	62,96	27	27	100	100,0	-	59,26	-3,70
Всього за циклом	27	27	100	100,0	62,96	27	27	100	100,0	-	59,26	-3,70
3 циклу природничо-наукової підготовки												
Генетика систем розмноження рослин	27	27	100	100,0	59,26	27	27	100	100,0	-	55,56	-3,70
Методика і організація досліджень в насінництві і насіннєзнавстві	27	27	100	100,0	55,56	27	27	100	100,0	-	51,85	-3,71
Всього за циклом	27	27	100	100,0	57,41	27	27	100	100,0	-	53,71	-3,70
3 циклу професійної та практичної підготовки												
Насінництво сільськогосподарських культур	27	27	100	100,0	59,26	27	27	100	100,0	-	59,26	-
Управління формуванням насіннєвої продуктивності	27	27	100	100,0	55,56	27	27	100	100,0	-	51,85	-3,71
Міжнародні правила з тестування насіння	27	27	100	100,0	59,26	27	27	100	100,0	-	55,56	-3,70
Всього за циклом	27	27	100	100,0	58,03	27	27	100	100,0	-	55,56	-2,47
Всього по ОР	27	27	100	100,0	59,47	27	27	100	100,0	-	56,18	-3,29

Голова експертної комісії:

Доктор сільськогосподарських наук,
професор, завідувач кафедри селекції,
насінництва та генетики Полтавської
державної аграрної академії

Тищенко В. М.

Член експертної комісії:

Доктор сільськогосподарських наук,
професор, завідувач кафедри землеробства
Миколаївського національного аграрного
університету

Гамаюнова В.В.

З висновками експертної комісії
ознайомлений:

Ректор Харківського національного
аграрного університету ім. В. В. Докучаєва,
доктор сільськогосподарських наук,
професор, член-кореспондент НААН України

Лузік В. К.

Голова експертної комісії

В.М. Тищенко

Графік проведення комплексних контрольних робіт
ОП „Магістр” спеціальності 8.09010108 „Насінництво і насіннєзнавство”
Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва
під час роботи акредитаційної комісії

№ з/п	Дата	Початкова дисципліна	Час	Аудиторія	Викладач
1.	20.02.2017	Ділова іноземна мова	8 ⁰⁰	3-221	Гірман Л. В. Хижняк Н. В.
2.	20.02.2017	Управління формуванням насіннєвої продуктивності	13 ⁰⁰	2-420	Гепетко О. В. Міхєєв В. Г.
3.	21.02.2017	Методика і організація досліджень в насінництві і насіннєзнавстві	8 ⁰⁰	2-255	Гоплій Т. І. Криворученко Р. В.
4.	21.02.2017	Міжнародні правила з тестування насіння	13 ⁰⁰	2-420	Чигрин О. В. Бобро М. А.
5.	22.02.2017	Насінництво сільсько-господарських культур	8 ⁰⁰	2-255	Буряк Ю. І. Брагин О. М.
6.	22.02.2017	Генетика систем розмноження рослин	13 ⁰⁰	2-255	Криворученко Р. В. Лиманська С. В.

Голова експертної комісії:

Доктор сільськогосподарських наук,
професор, завідувач кафедри селекції,
насінництва та генетики Полтавської
державної аграрної академії

Член експертної комісії:

Доктор сільськогосподарських наук,
професор, завідувач кафедри землеробства
Миколаївського національного аграрного
університету

З висновками експертної комісії ознайомлений:

Ректор Харківського національного
аграрного університету ім. В. В. Докучаєва,
доктор сільськогосподарських наук,
професор, член-кореспондент НААН України

Тищенко В. М.

Гамаюнова В.В.

Пузік В. К.

Голова експертної комісії

В.М. Тищенко

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. В.В. ДОКУЧАЄВА ТА ВИПУСКОВОЇ КАФЕДРИ ГЕНЕТИКИ, СЕЛЕКЦІЇ ТА НАСІННИЦТВА АГРОНОМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

**1.1 Загальна інформація про ХНАУ ім. В.В. Докучаєва та
випускову кафедру генетики, селекції та насінництва агрономічного
факультету**

Повна назва вищого закладу освіти: Харківський національний аграрний
університет ім. В.В. Докучаєва.

Юридична адреса: 62483, Харківська область, Харківський район, п/в
«Докучаївське-2» (стара назва «Комуніст-1»).

Загальна навчальна площа університету: загальна площа приміщень
складає 88284 м², навчальна – 41856 м².

Форма власності: державна

Відомча приналежність: Міністерство освіти і науки України.

Рівень акредитації ВНЗ в цілому: IV (четвертий).

*Основні установчі документи, що визначають умови та зміст діяльності
Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва:*

- Статут ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, погоджений з Міністерством освіти і науки України 24.03.2008 р. та затверджений Міністерством аграрної політики та продовольства України 24.03.2008 р., реєстраційний №172.
- Довідка № 21-Д-141 від 20.03.2012 р. про включення ХНАУ ім. В.В. Докучаєва до Державного реєстру вищих навчальних закладів України.
- Свідчення про державну реєстрацію юридичної особи, серія А00 №163841.
- Відомості з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) № 06.3-11/1261 від 24.03.2015 р.
- Ліцензія Міністерства освіти і науки України, серія АЕ №636412 від 18.05.2015 р. на надання освітніх послуг навчальними закладами, пов'язаних з одержанням вищої освіти на рівні кваліфікаційних вимог до бакалавра, спеціаліста, магістра з додатками.
- Сертифікат про акредитацію ХНАУ ім. В.В. Докучаєва за статусом вищого закладу освіти IV (четвертого) рівня (серія РД - IV за № 211568 від 19.04.2005 р.) та сертифікати про акредитацію всіх спеціальностей ВНЗ.
- Указ Президента України від 27 березня 2002 року № 303/2002 «Про перейменування та надання статусу національного Харківському державному аграрному університету ім. В.В. Докучаєва».
- Відомості про кадрове, навчально-методичне і матеріально-технічне забезпечення навчальної діяльності та соціальну інфраструктуру університету.
- Копії документів, що засвідчують право власності, оперативного

Голова експертної комісії

В.М. Тищенко

управління чи користування основними засобами для здійснення навчально-виховного процесу в наданні послуги.

- Висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи № 05.03.02-04/63795 від 26.06.2012 р. щодо відповідності ХНАУ ім. В.В. Докучаєва вимогам санітарних норм.
- Довідка щодо перевірки додержання вимог законодавства у сферах пожежної і техногенної безпеки, цивільного захисту, контролю за діяльністю аварійно-рятувальних служб ХНАУ ім. В.В. Докучаєва №402 від 13.05.2014 р.
- Енергетичний паспорт ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (№200140).
- Копії документів, що засвідчують рівень освіти, кваліфікації та громадянство керівника ХНАУ ім. В.В. Докучаєва.
- Порівняльна таблиця відповідності стану забезпечення ХНАУ ім. В.В. Докучаєва Акредитаційним умовам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти.

Стисла історична довідка (основні етапи розвитку Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва).

ХНАУ ім. В.В.Докучаєва був заснований у 1816 р. наказом Імператора – Олександра І. Спочатку навчальний заклад перебував у передмісті Варшави – Маримонті і називався Інститутом земельного господарства. У 1840 р. до нього було приєднано Варшавську лісну школу і він став називатися Інститутом сільського господарства і лісівництва. У 1862 році Інститут було переведено в Ново-Александрію (Пулава) Люблінської губернії і він отримав назву Ново-Александрійського інституту сільського господарства і лісівництва, а з початком першої світової війни (1914 р.) його було переведено до Харкова і з 1921 р. перейменовано у Харківський сільськогосподарський інститут. Рішенням Ради Міністрів СРСР (наказ №5-к від 11.01.1991 р.) Інститут був перетворений у Харківський державний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, а у 2002 р. (наказ Президента України № 303/2002 від 27 березня 2002р.) університету надано статус національного.

Кількість факультетів, кафедр, спеціальностей, за якими ведеться навчання в ХНАУ ім. В.В. Докучаєва.

Серед основних структурних підрозділів університету 6 факультетів, 32 кафедри, серед яких 21 випускова: фундаментальна бібліотека, Інститут підвищення кваліфікації (післядипломної освіти та дорадництва), приймальня комісія, інформаційно-обчислювальний центр, Центр підготовки іноземних громадян, юридичний відділ, відділ аспірантури та докторантури, відділ міжнародних зв'язків, відділ інформаційного забезпечення, відділ насінництва добазового, базового і сертифікованого насіння, навчальний і редакційно-видавничий відділи, науково-дослідна й адміністративно-господарча частини, науково-дослідні лабораторії, навчально-науково-виробничий цент „Дослідне поле”, державне підприємство „Навчально-дослідне господарство „Докучаєвське”, державне підприємство „Скрипайське навчально-дослідне лісове господарство”. Дендрологічний

Голова експертної комісії

В.М. Тяпелко

Продовження порівняльної таблиці

1	2	3	4	5
45.	6.2.1. Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки:			
46.	6.2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	-10 Відповідає
47.	6.2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	62,96	+12,96 Відповідає
48.	6.2.2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:			
49.	6.2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10 Відповідає
50.	6.2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	57,41	+7,41 Відповідає
51.	6.2.3. Рівень знань студентів зі спеціальної (фахової) підготовки:			
52.	6.2.3.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	-10 Відповідає
53.	6.2.3.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	58,03	+8,03 Відповідає
54.	6.3. Організація наукової роботи			
55.	6.3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	-	+	Відповідає
56.	6.3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	Відповідає

Голова експертної комісії:

Доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри селекції, насінництва та генетики Полтавської державної аграрної академії

Тищенко В.М.

Член експертної комісії:

Доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри землеробства Миколаївського національного аграрного університету

Гамаюнова В.В.

З висновками експертної комісії ознайомлений:

Ректор Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН України

В.М. Тищенко

1	2	3	4	5
5. Інформаційне забезпечення				
36.	5.1. Забезпеченість студентів підручниками, навчальними посібниками, наявними у власній бібліотеці (% від потреби)	100	100	Відповідає
37.	5.2. Співвідношення посадкових місць у власних читальних залах до загальної чисельності студентів (% від потреби)	5	7,1	+2,1 Відповідає
38.	5.3. Забезпеченість читальних залів фаховими періодичними виданнями	8	16	+8 Відповідає
39.	5.4. Можливість доступу викладачів і студентів до Інтернету як джерела інформації: - наявність обладнаних лабораторій - наявність каналів доступу	+ +	+ +	Відповідає Відповідає
6. Якісні характеристики підготовки фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів				
40.	6.1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
41.	6.1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	Відповідає
42.	6.1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	Відповідає
43.	6.1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	Відповідає
44.	6.2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), процент %			

Голова експертної комісії

В.М. Тищенко

парк, студентська їдальня, спортивні майданчики та інші підрозділи, що забезпечують практичну підготовку фахівців певних спеціальностей та проводять наукові дослідження.

Ліцензований обсяг студентів.

ХНАУ ім. В.В. Докучаєва здійснює підготовку висококваліфікованих кадрів для східного регіону України. Сукупний ліцензований обсяг прийому студентів 2345 осіб. Загальна кількість студентів 3675 осіб.

Наявність аспірантури та докторантури.

В університеті функціонує аспірантура з 13 та докторантура з чотирьох спеціальностей, де навчається близько 50 осіб.

Робота спеціалізованих Вчених рад.

В ХНАУ ім. В.В. Докучаєва діють дві спеціалізовані Вчені ради із захисту кандидатських дисертацій за чотирма спеціальностями: 08.00.04 – економіка та управління підприємствами, 06.01.03 – агрогрунтознавство і агрофізика, 06.01.11 – фітопатологія, 06.01.09 – рослинництво.

У підготовці магістрів приймають участь професори, доценти та викладачі агрономічного факультету. Навчання здійснюється на базі 8 кафедр: кафедри рослинництва (завідувач доктор с.-г. наук, професор, чл.-кор. НААН України Бобро Михайло Архипович, кафедри генетики, селекції та насінництва (завідувач доктор с.-г. наук, професор Гопцій Тетяна Іванівна), кафедри плодоовочівництва і зберігання (завідувач доктор с.-г. наук, професор Яровий Григорій Іванович), кафедри ґрунтознавства (завідувач доктор с.-г. наук, професор Дегтярьов Василь Володимирович), кафедри землеробства ім. О.М. Можейка (завідувач доктор с.-г. наук, професор Шевченко Микола Вікторович), кафедри агрохімії (завідувач доктор с.-г. наук, професор Філон Василь Іванович), кафедри мовних дисциплін (завідувач кандидат філологічних наук, професор університету Герман Людмила Володимирівна) та кафедри загальної хімії (завідувач кандидат хімічних наук, доцент Свищова Яна Олександрівна).

У процесі експертизи експерти ознайомились із засновницькими та іншими документами, що дозволяють стверджувати про їх відповідність умовам акредитації.

1.2. Характеристика науково-педагогічного персоналу, що забезпечує підготовку фахівців за спеціальністю 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» (з 2016 р. – спеціальності 201 «Агрономія»)

Загальна характеристика науково-педагогічного складу ХНАУ ім. В.В. Докучаєва.

В університеті сформовано висококваліфікований науково-педагогічний персонал, який забезпечує якісну підготовку фахівців за всіма спеціальностями. Станом на 1 вересня 2016 р. до навчального процесу залучено 296 викладачів, у т.ч. на умовах сумісництва 14 осіб. Кадрова політика спрямована на формування колективів кафедр з урахуванням перспективи їх розвитку та вимог до рівня підготовки, омолодження кадрів, використання потенціалу кафедр і кваліфікованих господарників. Серед

Голова експертної комісії

В.М. Тищенко

викладачів частка професорів і докторів наук становить 11,5 %, кандидатів наук, доцентів – 70,3 %. Кадровий склад викладачів стабільний. Із 32 кафедр університету 78% очолюють професори і доктори наук, а серед випускаючих кафедр їх кількість становить майже 100%. Середній вік професорів, докторів наук – 64 роки; кандидатів наук, доцентів – 49 років. Щорічно на конкурсних засадах на педагогічну роботу запрошуються нові співробітники із числа випускників аспірантури, магістратури тощо. При прийомі на роботу пред'являються вимоги щодо володіння комп'ютером та іноземною мовою.

Підготовка науково-педагогічного персоналу ХНАУ ім. В.В. Докучаєва здійснюється через навчання в аспірантурі та докторантурі. Ректорат здійснює систематичний контроль і вживає необхідні заходи щодо удосконалення та систематичного підвищення науково-педагогічного та навчально-методичного рівнів кваліфікації професорсько-викладацького складу. В ХНАУ ім. В.В. Докучаєва систематично проводяться науково-практичні та навчально-методичні конференції, теоретичні та методичні семінари професорсько-викладацького складу, аспірантів та студентів.

Дані про науково-педагогічний персонал, що здійснює підготовку магістрів спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство»

Науково-педагогічних кадрів, які здійснюють навчальний процес зі спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» (з 2016 р. – спеціальності 201 «Агрономія») за освітнім рівнем – „магістр”, є в достатній кількості для всього періоду підготовки фахівців. Серед науково-педагогічних працівників, які забезпечують викладання дисциплін навчального плану – 100 % з науковими ступенями та вченими званнями.

Експертна комісія перевірила достовірність наведеної в матеріалах акредитаційної справи інформації про якісний склад науково-педагогічного персоналу випускової та інших кафедр університету, які забезпечують навчальний процес зі спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» за заявленим рівнем.

Аналіз першорічних документів засвідчує, що:

- частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційного матеріалу з дисциплін соціально-гуманітарного циклу навчального плану спеціальності (% від кількості годин) склав 100 % (що перевищує норматив на 5%), у тому числі на постійній основі – 75,68 % (що перевищує норматив на 25,68%);

- частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційного матеріалу з дисциплін фундаментального циклу навчального плану спеціальності (% від кількості годин) – 100%, що перевищує норматив на 5%;

- частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекцій фахових дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин) склав 100 % (що перевищує норматив на 5%), у тому числі на постійній основі – 56,8 % (що перевищує норматив на 6,8%), з них докторів наук або професорів 50,4% (що перевищує норматив на 10,4%).

Голова експертної комісії

В.М. Тищенко

Продовження порівняльної таблиці

1	2	3	4	5
23.	3.8. Наявність медичного пункту	-	+	Відповідає
4. Навчально-методичне забезпечення				
24.	4.1. Наявність освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	-	+	Відповідає
25.	4.2. Наявність освітньо-професійної програми підготовки фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	+	+	Відповідає
26.	4.3. Наявність навчального плану, затвердженого в установленому порядку	-	+	Відповідає
27.	4.4. Наявність навчально-методичного забезпечення для кожної навчальної дисципліни навчального плану (% від потреби):	100	100	Відповідає
28.	4.4.1. Навчальних і робочих програм навчальних програм дисциплін	100	100	Відповідає
29.	4.4.2. Планів семінарських, практичних занять, завдань для лабораторних робіт (% від потреби)	100	100	Відповідає
30.	4.4.3. Методичних вказівок і тематик контрольних, курсових робіт (проектів)	100	100	Відповідає
31.	4.5. Наявність пакетів контрольних завдань для перевірки знань з дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної та фахової підготовки (% від потреби)	100	100	Відповідає
32.	4.6. Забезпеченість програмами всіх видів практик (% від потреби)	100	100	Відповідає
33.	4.7. Наявність методичних вказівок щодо виконання дипломних робіт (проектів), державних екзаменів	+		Відповідає
34.	4.8. Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів (у тому числі з використанням інформаційних технологій), %	100	100	Відповідає
35.	4.9. Наявність критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів	+	+	Відповідає

Голова експертної комісії

В.М. Тищенко

1	2	3	4	5
11.	2.4. Частка педагогічних працівників вищої категорії, які викладають лекції та години дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	Не передбачено	Не передбачено	Не передбачено
12.	2.5. Наявність кафедри (циклової комісії) з фундаментальної підготовки	—	—	Не передбачено
13.	2.6. Наявність кафедри зі спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної науково-педагогічної спеціальності:	—	—	Відповідає
14.	доктор наук або професор	+	+	Відповідає
15.	кандидат наук, доцент	—	—	Не передбачено
3. Матеріально-технічна база				
16.	3.1. Забезпеченість лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідним для виконання навчальних програм (у % від потреби)	100	100	Відповідає
17.	3.2. Забезпеченість студентів гуртожитком (у % від потреби)	70	100	~30 Відповідає
18.	3.3. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (крім спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 „Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини” і 0202 „Мистецтво”, крім спеціальності „Дизайн”)	12	12,1	10,1
19.	3.4. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (для спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 „Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини” і 0202 „Мистецтво”, крім спеціальності „Дизайн”)	6	—	Не передбачено
20.	3.5. Наявність пунктів харчування	+	+	Відповідає
21.	3.6. Наявність спортивного залу	+	+	Відповідає
22.	3.7. Наявність стадіону або спортивного майданчику	+	+	Відповідає

Отже, за показниками кадрового забезпечення підготовки фахівців освітнього рівня „магістр” спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» (з 2016 р. – спеціальності 201 «Агрономія») вимоги щодо умов акредитації витримані.

Дані про науково-педагогічний персонал випускової кафедри генетики, селекції та насінництва, що здійснюють підготовку фахівців

Випусковою кафедрою зі спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» (з 2016 р. – спеціальності 201 «Агрономія») є кафедра генетики, селекції та насінництва. Очолює кафедру доктор сільськогосподарських наук, професор Гопцій Т.І. штат кафедри нараховує 10 осіб, з них 3 (30 %) – докторів наук, 3 (30 %) – кандидатів наук, доцентів, 1 (10 %) – кандидат наук, старший викладач. Середній вік професорсько-викладацького складу кафедри 44 роки, докторів наук, професорів – 58 років, кандидатів наук – 37 років. Допоміжний штат нараховує три особи. Частка викладачів пенсійного віку складає 27 %. Загальна кількість місячних ставок кафедри складає 8 одиниць. На постійній основі працюють 7 осіб.

Кількість викладачів з науковими ступенями і вченими званнями, що забезпечують навчальний процес зі спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» (з 2016 р. – спеціальності 201 «Агрономія») – 100%. Науково-педагогічна кваліфікація повною мірою відповідає дисциплінам, що вони викладають.

Викладачі кафедр є організаторами та активними учасниками наукових форумів, семінарів, конференцій, серед яких є міжнародні, Всеукраїнські, міжвузівські та інші, де було повно представлено основні результати наукових досліджень. Це сприяє популяризації наукових досліджень кафедри та університету, підвищенню кваліфікації викладачів, впровадженню наукових розробок у виробництво.

На кафедрі ведеться активна робота з залучення студентів до науково-дослідної роботи, що сприяє розкриттю їх творчих здібностей, допомагає оволодіти спеціальністю, вчить ставити конкретні наукові цілі та досягати певних результатів. На кафедрі функціонує науковий гурток, керівництво яким здійснює завідувач кафедри, членами наукового гуртка є студенти, аспіранти, викладачі.

Отже, документи, що представлені в акредитаційній справі ХНАУ ім. В.В. Докучаєва достовірні, кадрове забезпечення підготовки фахівців освітнього рівня „магістр” спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» (з 2016 р. – спеціальності 201 «Агрономія») відповідає вимогам щодо акредитації.

РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ТА ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ

Підготовка магістрів здійснюється згідно з Законом України «Про вищу освіту», згідно розробленого у відповідності до Комплексу нормативних документів для розроблення систем стандартів вищої освіти (галузеві стандарти вищої освіти). На факультеті розроблено та затверджено в установленому порядку варіативна частина освітньо-професійної програми.

освітньо-кваліфікаційна характеристика, засоби діагностики та навчальний план у відповідності до вимог Міністерства освіти і науки.

Формування контингенту студентів забезпечено професійно-орієнтованою роботою кваліфікованих викладачів кафедр спільно з прийнятною комісією університету серед абітурієнтів. З метою набору контингенту слухачів спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» у зацікавлені організації та установи направляються листи, проспекти, програми, буклети, здійснюється факс-розсилка, на основі яких останні формують заявки на очікувану потребу фахівців; університет бере участь у нарадах, семінарах потенційних роботодавців; проводиться роз'яснювально-агітаційна робота у засобах масової інформації; подається інформація про умови прийняття на навчання на сайті університету; проводяться Дні відкритих дверей. Видається спеціальний випуск газети "Знання", де висвітлено правила прийому до університету.

Вступ на спеціальність 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» здійснюється на конкурсній основі. Показники формування контингенту слухачів зазначеної спеціальності наведені у табл. 2.1.

Таблиця 2.1 - Показники формування контингенту студентів зі спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство»

№ п/п	Показник	Роки	
		2015	2016
1	Ліцензований обсяг підготовки (осіб)	30	30
2	Прийнято на навчання, всього (осіб)	28	14
	Денна форма	28	14
	В т.ч. за держзамовленням	-	10
	Заочна форма	-	-
	В т.ч. за держзамовленням	-	-
3	Нагороджених медалями, або тих, що отримали диплом з відзнакою	-	-
	Таких, які пройшли довгострокову підготовку і профорієнтацію	-	-
	Зарховалих на пільгових умовах;	-	-
	З якими укладені договори на підготовку	28	4
	З якими укладені договори на підготовку	28	4
3	Подано заяв на одне місце за формами навчання	2,17	1,57
	Денна		
	Інші форми навчання (вказати, за якою формою)		
4	Конкурс абітурієнтів на місце держзамовлення	-	4,7
	Денна форма		
	Інші форми навчання (вказати, за якою формою)		
5	Кількість випускників ВНЗ І-ІІ рівнів акредитації, прийнятих на скорочений термін навчання на	-	-
	Денну форму	-	-
	Інші форми навчання (вказати, за якою формою)	-	-
	Заочну	-	-

Голова експертної комісії

В.М. Тищенко

Продовження порівняльної таблиці

1	2	3	4	5
6.	у тому числі, які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	-50 Відповідає
7.	з них : докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється порівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки України або монографій, до одного доктора або професора)	40, але не менше ніж 1 доктор наук або професор на 25 осіб ліцензійного обсягу	51,56 Три доктори наук і професори [Пузік В. К., Гоншій Т. І., Уляниченко О. В.] на 30 осіб ліцензованого обсягу	+11,56 Відповідає
8.	2.3. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фахових дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	95	100	+5 Відповідає
9.	у тому числі, які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	56,8	-6,8 Відповідає
10.	з них : докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється порівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки України або монографій, до одного доктора наук або професора)	40, але не менше ніж 1 доктор наук або професор на 25 осіб ліцензійного обсягу	50,40 Чотири докторів наук і професори [Кириченко В. В., Пузік В. К., Любимова Н. О., Попов С. І.]; 1 доктор наук, доцент [Леопов О. Ю.] на 30 осіб ліцензованого обсягу	+10,40 Відповідає

Голова експертної комісії

В.М. Тищенко

Порівняльна таблиця відповідності стану забезпечення Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва акредитаційним умовам надання освітніх послуг з напрямку підготовки 6.090101 «Агрономія» спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» за освітнім рівнем «магістр»

№ з/п	Назва показника (нормативу)	Значення показника (нормативу) за ОР «Магістр»	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4	5
1. Загальні вимоги				
1.	1.1. Концепція діяльності за заявленим напрямом (спеціальністю), погоджена з Радою міністрів АРК, обласною, Київською, Севастопольськими міськими державними адміністраціями	+	-	Відповідає
2.	1.2. Заявлений ліцензований обсяг (дипла форма навчання / заочна форма навчання)		30/0	
2. Кадрове забезпечення підготовки фахівців заявленої спеціальності				
3.	2.1. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин соціально-гуманітарного циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	95	100	+5 Відповідає
4.	у тому числі, які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	75,68	-25,68 Відповідає
5.	2.2. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фундаментального циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин) (за винятком військових навчальних дисциплін)	95	100	+5 Відповідає

Голова експертної комісії

В.М. Тищенко

Дані щодо змін контингенту слухачів наведені у табл. 2.2.
Таблиця 2.2 - Динаміка змін контингенту студентів за спеціальністю 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» (з 2016 р. спеціальності 201 «Агрономія»)

№ з/п	Назва показника курс	Роки			
		2015 рік курси		2016 рік курси	
		1	2	1	2
1	Шифр і назва напрямку підготовки (спеціальності) 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» (з 2016 р. спеціальності 201 «Агрономія»)				
2	Всього студентів на 1.10. відповідного року	28	-	14	27
3	Кількість студентів, яких відраховано (всього):	-	-	-	1
	в т.ч. – за невиконання навчального плану	-	-	-	-
	- за грубі порушення дисципліни	-	-	-	-
	- у зв'язку з переведенням до інших ВПЗ	-	-	-	-
4	Кількість студентів, які зараховані на старші курси (всього):	-	-	-	-
	в т.ч. – переведених із інших ВПЗ	-	-	-	-
	- поновлення на навчання	-	-	-	-
	- інші причини	-	-	-	1

Організація і проведення прийому абітурієнтів відповідає вимогам законодавчих та нормативних документів.

Підсумки результатів прийому студентів розглядаються на засіданнях випускової кафедри та на раді факультету.

Формування контингенту студентів за спеціальністю 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» (з 2016 р. – спеціальності 201 «Агрономія») денної форми навчання за освітнім рівнем «магістр» відбувається в межах ліцензії за держбюджетною та контрактною формою навчання з урахуванням потреб регіону.

РОЗДІЛ 3. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Підготовка фахівців спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» (з 2016 р. – спеціальності 201 «Агрономія») у ХНАУ ім. В.В. Докучаєва здійснюється науково-педагогічним персоналом кафедр агрономічного факультету, а також кафедрами інших факультетів.

Базова освіта науково-педагогічних працівників, які забезпечують навчальний процес підготовки фахівців за спеціальністю, що акредитується, відповідає профілю дисциплін, які ними викладаються. Протягом останніх п'яти років усі викладачі пройшли підвищення кваліфікації.

Підготовку фахівців на агрономічному факультеті здійснює висококваліфікований професорсько-викладацький склад восьми кафедр.

Випусковою кафедрою зі спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» (з 2016 р. – спеціальності 201 «Агрономія») є кафедра генетики, селекції та насінництва. На кафедрі успішно функціонує аспірантура. За останні роки захищено п'ять кандидатських дисертацій. За завершеними дослідженнями

Голова експертної комісії

В.М. Тищенко

оформлюються дисертаційні роботи випускників аспірантури Дерев'янюк І.О., Шишман Т.В., Гудим О.В., Біжан В.О., Василько В.О., захист яких планується на 2017 рік.

Викладачі кафедри приймають активну участь у вдосконаленні навчально-методичного процесу. Вони є співавторами 4 програм дисциплін, затверджених і рекомендованих до використання Міністерством освіти і науки зі спеціальностей: 8.09010108 „Насінництво і насіннєзнавство”; 8.09010105 „Селекція і генетика сільськогосподарських культур” та 8.09010101 „Агрономія”.

Завідувач кафедрою (Голцій Т.І.) є співавтором Галузевих стандартів вищої освіти ОКХ і ОПП для спеціалістів та магістрів напрямку підготовки 6.090101 „Агрономія” спеціальності 8.09010105 „Селекція і генетика сільськогосподарських культур” та магістрів спеціальності 8.09010108 „Насінництво і насіннєзнавство”.

За останні п'ять років викладачами кафедри підготовлено і видано чотири навчальні посібники (гриф Міністерства аграрної політики та продовольства України).

Кафедра генетики, селекції та насінництва є випусковою кафедрою також за спеціальністю 8.09010105 „Селекція і генетика сільськогосподарських культур” з ліцензованим обсягом прийому 10 осіб освітнього рівня магістр.

На щорічній Міжнародній виставці-ярмарці «Агро-2013» та «Агро-2014» наукові розробки колективу факультету відмічено Золотими медалями за вагомий внесок у розвиток аграрного сектору України.

Лекційні курси провідних дисциплін читаються професорами, докторами наук та досвідченими доцентами, кандидатами наук. Науково-педагогічна кваліфікація всіх викладачів випускової кафедри відповідає дисциплінам, що вони викладають.

Всі викладачі кафедри систематично підвищують кваліфікацію в науково-дослідних установах (Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН України, Інститут овочівництва і баштанництва НААН України, Український науково-дослідний інститут лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького), а також шляхом захисту дисертаційних робіт.

Таким чином, науково-педагогічний потенціал випускової кафедри генетики, селекції та насінництва, що здійснює фахову підготовку магістрів зі спеціальності 8.09010108 „Насінництво і насіннєзнавство” (з 2016 р. – спеціальності 201 «Агрономія») здатний забезпечити навчально-методичну, наукову і виховну роботу на належному рівні. В університеті витримуються вимоги МОН України щодо забезпечення підготовки магістрів докторами наук, професорами. Кадровий склад випускової кафедри генетики, селекції та насінництва збалансований, завідувач кафедри – доктор с.-г. наук, професор. Частинна викладачів завершує роботу над кандидатськими та докторськими дисертаціями, що свідчить про високий науково-педагогічний потенціал. Викладачі кафедри постійно підвищують кваліфікацію шляхом стажувань у провідних установах та вищих навчальних закладах.

Голова експертної комісії

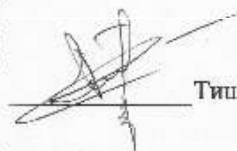
В.М. Тищенко

насіннєзнавство» (з 2016 р. – спеціальність 201 «Агрономія») може бути акредитована за IV (четвертим) рівнем з ліцензованим обсягом 30 осіб денної форми навчання.

22 лютого 2017 року

Голова експертної комісії:

Доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри селекції, насінництва та генетики Полтавської державної аграрної академії

Тищенко В.М.

Член експертної комісії:

Доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри землеробства Миколаївського національного аграрного університету

Гамаюнова В.В.

З висновками експертної комісії ознайомлений:

Ректор Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН України

Чизик В.К.

Голова експертної комісії

В.М. Тищенко

Експертна комісія констатує, що пропозиції та зауваження які були висловлені під час перевірок контролюючими органами, враховано та виправлено, а також розроблено ряд заходів, спрямованих на підвищення якості підготовки фахівців спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» (з 2016 р. – спеціальності 201 «Агрономія»).

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

На підставі поданих до акредитації матеріалів ХНАУ ім. В.В. Докучаєва та перевірки освітньої діяльності на місці, експертна комісія дійшла висновку, що програма підготовки фахівця освітнього рівня «магістр» зі спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство», а саме: кадрове, організаційне, навчально-методичне та інформаційне, матеріально-технічне забезпечення навчально-виховного процесу, та якості підготовки фахівців у цілому відповідають встановленим ліцензійним умовам та акредитаційним вимогам до названого рівня навчальної підготовки і можуть забезпечити державну гарантію якості освіти.

Експертна комісія вважає за необхідне висловити деякі зауваження, які загалом не впливають на позитивне рішення про акредитацію, але дозволять поліпшити якість підготовки магістрів денної форми навчання за спеціальністю 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство»:

1. Рекомендувати випусковим кафедрам агрономічного факультету активізувати роботу з написання та видання підручників і навчальних посібників; особливу увагу звернути на навчальні дисципліни варіативної частини навчального плану.

2. Професорсько-викладацькому складу факультету, що задіяний в навчальному процесі з підготовки магістрів, доцільно зосередити увагу на розширенні господарсько-договірних тем та пошуку міжнародних грантів, збільшенні частки курсових робіт, курсових проєктів та кваліфікаційних робіт інноваційного спрямування та за реальними об'єктами.

3. Викладачам факультету активніше публікувати результати наукових досліджень у цитованих виданнях (вітчизняних та зарубіжних) із залученням магістрів та аспірантів.

4. Посилити роботу кафедр факультету щодо організації і проведення виїзних практичних занять з питань насінництва і насіннєзнавства на провідних сучасних підприємствах агропромислового комплексу.

5. Розширити бази практик, спектр підприємств, установ та організацій для підвищення ефективності практичної підготовки студентів та збору виробничих матеріалів, які використовуються при розробці курсових та магістерських робіт.

6. Посилити роботу випускових кафедр факультету з поліпшення профорієнтаційної роботи та залучення учнів загальноосвітніх шкіл і коледжів для навчання на факультеті.

На підставі вказаного вище експертна комісія Міністерства освіти і науки України робить висновок що спеціальність 8.09010108 «Насінництво і

РОЗДІЛ 4. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Важливим для якісної підготовки магістрів є наявність відповідної матеріальної бази, бо основа підготовки – це відпрацювання навичок під час лекційних та практичних занять.

ХНАУ ім. В.В. Докучаєва здійснює підготовку фахівців за різними спеціальностями з 1816 р. і за ці часи набув потужну матеріально-технічну базу. При підготовці магістрів спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» (з 2016 р. – спеціальності 201 «Агрономія») до навчального процесу активно залучається лабораторна база інших факультетів університету, фахівці яких залучені для виконання навчального плану.

Матеріально-технічне забезпечення кафедр агрономічного факультету, де проводиться підготовка студентів спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» задовільне. За випусковою кафедрою факультету закріплені дві лекційні аудиторії, 6 спеціалізованих навчальних лабораторій. Студенти мають змогу працювати в комп'ютерному класі.

Кожен завідувач кафедрою має кабінет, на кожній кафедрі є кімнати викладачів, а також науково-дослідні лабораторії, які використовуються періодично для навчальних цілей та виконання дипломних робіт.

Спеціалізовані лабораторії оснащені мікроскопами Біолан та бінокулярами МБС-9 та МБС-10, забезпечені сушильними шафами, вагами, термостатами, колекціями насіння та гербаріями рослин, ексикаторами, хімічним посудом.

Балансова вартість встановленого на кафедрах факультету обладнання з розрахунку на одного студента денної форми навчання складає 3 420 грн.

Всі іногородні студенти на 100% забезпечені місцями в гуртожитках ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. У гуртожитках, крім житлових кімнат, мають кухні, побутові кімнати, навчальні кімнати. У кожній кімнаті є доступ до мережі Інтернет. Щорічно у кімнатах, передбачених для поселення студентів, проводиться ремонт, закуповуються нові меблі.

На переходах між баштами гуртожитків влаштовані кімнати для відпочинку, занять спортом (шахи, шаанки, тощо). У переходах між гуртожитками функціонує тренажерний зал і зал занять художньою гімнастикою. Біля гуртожитку діють ігрові майданчики для гри у футбол, волейбол і баскетбол.

У навчальному містечку університету розташовані два пункти медичного обслуговування студентів, університетська їдальня, декілька кафе, торгових установ.

Університет має 6 гуртожитків і один – для слухачів Інституту післядипломної освіти. Громадське харчування у вузі організовано на базі їдальні на 604 місця.

Загальна площа шести навчальних корпусів університету – 88284 м², навчально-лабораторні приміщення площею 41856 м², навчальна площа на одного студента складає 11,2 м². Наявні приміщення (навчальні, навчально-виробничі, побутові, спортивні та інші) відповідають санітарним нормам і правилам,

державним будівельним нормам України ДБН В2.2-3-97 "Будинки та споруди навчальних закладів", що затверджені наказом Держкоммістобудування України від 27.06.1996 № 117. Підсумкова характеристика матеріально-технічної бази агрономічного факультету наведено у табл. 4.1.

Таблиця 4.1 - Підсумкова характеристика матеріально-технічної бази агрономічного факультету

№ п/п	Показники	Значення показників
1	2	3
1.	Навчальна площа на одного студента денної форми навчання (по факультету в цілому), м ²	4,40
2.	Навчальна площа, що закріплена за факультетом, м ²	3254,5
	Навчальна площа, що закріплена за філіями, м ²	2143,0
3.	Кількість приміщень / загальна кількість місць:	56/2498
	- аудиторій	8/1020
	- спеціалізованих лабораторій	41/1298
	- комп'ютерних класів	2/40
	- методичних кабінетів, музеїв	1/100
	- класів курсового та дипломного проєктування	3/30
4.	Наявність: - факультетської локальної комп'ютерної мережі	+
	- читальних залів	1/10
	- виходу до Internet	+
5.	Кількість комп'ютерів	33
	з них сучасних (типу "Pentium")	31
6.	Кількість годин роботи кожного студента на ПЕОМ (на день у середньому за період навчання)	1,0
7.	Середня кількість студентів денної форми навчання, яка припадає на одне місце в читальних залах НТБ університету	8,0
8.	Середня кількість томів навчальної літератури, яка припадає на одного студента денної форми навчання	72
9.	Забезпечення лабораторним обладнанням, у % від потреби	100
10.	Балансова вартість встановленого обладнання з розрахунку на одного студента денної форми навчання (тис. грн.)	2,034
11.	Використання коштів за платні послуги на навчальний процес (придбання навчального обладнання, літератури тощо), %	63
12.	Можливість використання матеріально-технічної бази зовнішніх організацій (НДІ, підприємств, установ тощо)	31
13.	Забезпеченість гуртожитком іногородніх студентів, %	100

Навчальний процес в цілому забезпечений необхідним устаткуванням та обладнанням, що складає 100 % від потреби. Рівень оснащення навчального процесу технічними засобами навчання задовільний.

Забезпеченість слухачів навчальною та навчально-методичною літературою відповідає встановленим вимогам.

Голова експертної комісії

В.М. Тищенко

Польщі, Великобританії, Фінляндії, Німеччині, Нідерландах, Швеції, Данії, Австралії та Іраку, де вони знайомляться з сучасними технологіями вирощування сільськогосподарських рослин, властивостями ґрунтів, впливом інтенсивного використання на основні ґрунтові режими та родючість ґрунтів.

На факультеті проводиться робота по залученню іноземних лекторів і науковців до навчального процесу випускових кафедр факультету. Це викладачі Сільськогосподарського інституту (Латвія) Erdberga L., Mg. agr., doctoral degree student та Strauta Liene Mg.agr., doctoral degree student, Amilcar Duarte, Universidade d'Algarve (Португалія). Факультетом щорічно проводяться науково-практичні конференції, в тому числі міжнародні.

Експертна комісія визначає, що рівень ведення міжнародного співробітництва агрономічного факультету ХНАУ ім. В.В. Докучаєва та його кафедр відповідає вимогам акредитації.

РОЗДІЛ 9. ПЕРЕЛІК ЗАУВАЖЕНЬ КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ ТА ЗАХОДИ З ЇХ УСУНЕННЯ

За період з 2005 по 2015 роки зауважень державних контролюючих органів щодо підготовки фахівців всіх ліцензованих освітніх рівнів ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, в тому числі за напрямом підготовки 6.090101 «Агрономія» не було.

Дата проведення останнього заходу державного контролю Державною інспекцією ВНЗ України – 25 травня – 1 червня 2016 року.

Були висловлені такі зауваження та рекомендації для покращення навчального процесу, зокрема:

- привести у відповідність до «Положення про організацію навчального процесу ХНАУ ім. В.В. Докучаєва» навантаження науково-педагогічних працівників.

- усунути неузгодженості в робочих програмах окремих навчальних дисциплін щодо розподілу годин за окремими складовими.

- звернути увагу на дотримання термінів затвердження тем дипломних магістерських робіт відповідно до «Положення про підготовку магістрів у ХНАУ ім. В.В. Докучаєва».

- окремі елементи навчальних планів, зокрема, графіки навчального процесу, привести у відповідність до листа МОН України №1/9-119 від 26.02.2010 р.

Експертна комісія ознайомила із зауваженнями комісії, на даний час всі зауваження – виправлені.

Кожного поточного року (липень-серпень) в Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва відбувається перевірка Прокуратурою Харківського району Харківської області. Зауважень після перевірки не було.

Зауважень та претензій від юридичних та фізичних осіб щодо освітньої діяльності з підготовки фахівців напряму підготовки «Агрономія», в тому числі спеціальності 8.08010108 «Насінництво і насіннєзнавство» не надходило.

Голова експертної комісії

В.М. Тищенко

2. Вісник ХНАУ, серія «Екопомічні науки».
3. Вісник ХНАУ, серія «Фітопатологія та ентомологія».
4. Вісник ХНАУ, серія «Рослинництво, селекція і насінництво, плодощовивництво і зберігання».
5. Вісник ХНАУ, серія «Біологія».
6. Журнал «Известия Харьковского энтомологического общества».

Експертна комісія зазначає, що науковий потенціал та рівень ведення наукової роботи на агрономічному факультеті ХНАУ ім. В.В. Докучаєва відповідає вимогам для проведення наукових досліджень та підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів, проте звертає увагу на необхідність більш активного використання науково-навчальних лабораторій університету для проведення експериментальних досліджень студентами ОР «магістр». В якості рекомендацій експертна комісія вважає доцільним проведення на базі випускових кафедр науково-практичних семінарів з залученням здобувачів ОР «магістр».

РОЗДІЛ 8. МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ ХНАУ ІМ. В.В. ДОКУЧАЄВА ТА ВИПУСКОВОЇ КАФЕДРИ ГЕНЕТИКИ, СЕЛЕКЦІЇ ТА НАСІННИЦТВА АГРОНОМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Агрономічний факультет підтримує міцні наукові відносини з більш як 30 зарубіжними вищими навчальними закладами та науковими установами. Традицією стали обміни делегаціями викладачів, які приймають участь у міжнародних наукових конференціях ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, виступають з лекціями перед студентством, в яких розкривається проблематика наукових досліджень в Україні та світі.

Наукові зв'язки факультет підтримує з Білоруською сільськогосподарською академією (м. Горки, Білорусія), Інститутом фуражних культур (м. Плевен, Болгарія), Цинхайською сільськогосподарською і лісовою академією (м. Цинхай, Китай), Вармінсько-Мазурським університетом (м. Ольштин, Польща), Республіканським науковим унітарним підприємством «Інститут системних досліджень в АПК НАН Білорусі» (м. Мінськ, Республіка Білорусь), Національним вищим інститутом агрономії, харчових технологій та екології, AgroSup Dijon (Франція), Вищою національною сільськогосподарською школою (м. Бордо, Франція), Університетом Святого Кирила та Мефодія (м. Скоп'є, Республіка Македонія), Хейлунцзянським Бауні аграрним університетом (м. Дачин область, Хейлунцзян КНР, Китай), Технологічним університетом Таджикистану (м. Душанбе, Республіка Таджикистан), Асоціацію «Учённе Юга» Бєср Шева, Ізраїль), Стокгольмським королівським технологічним інститутом (Швеція) та багатьма іншими закордонними навчальними та науковими закладами. Щорічно на агрономічному факультеті навчаються 10-15 студентів із зарубіжних країн (Конго, Палестина, Сирія, Камерун, Ірак, Мадагаскар, Лівія, Марокко).

На агрономічному факультеті щорічно 15-20 студентів проходять ознайомчу, науково-агрономічну і виробничу практики у США, Швейцарії,

Завдяки використанню комп'ютерної техніки є можливість забезпечити систематичне використання електронної бібліотеки. При використанні електронної бібліотеки здійснюється пошук інформації в локальних та глобальних електронних джерелах за запитом на замовлення, використовується база даних підручників та посібників в галузі.

Комісія зазначає, що рівень матеріально-технічного та інформаційного забезпечення навчального процесу, соціальної інфраструктури спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» напрямку підготовки 6.090101 «Агрономія» відповідає ліцензійним умовам та акредитаційним вимогам надання освітніх послуг з підготовки магістрів.

РОЗДІЛ 5. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

5.1. Організаційне забезпечення

Система планування навчально-виховного процесу ґрунтується на основі освітньо-кваліфікаційної характеристики освітньо-професійної програми та засобів діагностики, розроблених і затверджених у встановленому порядку.

ХНАУ ім. В.В. Докучаєва в навчально-методичній роботі керується чинними нормативними документами про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах.

Управління і контроль за навчально-виховним процесом здійснюється деканатом агрономічного факультету, випусковою кафедрою генетики, селекції та насінництва, а також кафедрами, що обслуговують зазначений напрям підготовки. Повністю витримується виконання навчальних програм і дисциплін навчального плану.

5.2. Навчально-методичне забезпечення

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва в своїй навчально-методичній роботі керується чинними законодавчими та нормативними документами про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах, «Положенням про організацію освітнього процесу ХНАУ ім. В.В. Докучаєва», «Положенням про організацію навчально-методичної роботи ХНАУ ім. В.В. Докучаєва», «Положенням про навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни у ХНАУ ім. В.В. Докучаєва».

За всіма дисциплінами професійної підготовки нормативної та варіативної частин навчального плану підготовки магістрів за напрямом підготовки 6.090101 «Агрономія» спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» розроблені у відповідності до освітньо-професійних програм підготовки робочі навчальні програми дисциплін, що є нормативними документами університету. Робочі програми навчальних дисциплін розглянуті науково-методичною комісією і Вченою радою агрономічного факультету ХНАУ ім. В.В. Докучаєва.

Робочі навчальні програми містять виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення, види та обсяг навчальної роботи студентів, визначають форми та засоби поточного і підсумкового контролю. Робочі навчальні програми, методичні розробки складені на основі принципів інтегрованості навчання та забезпечують сучасний рівень навчання магістрів за напрямом підготовки 6.090101 «Агрономія» спеціальності 8.09010108 «Посівництво і насіннєзнавство».

Для підготовки і оформлення завдань самостійної роботи фахівцями університету розроблені положення про кредитно-модульну систему організації навчального процесу. Самостійна робота здобувачів повністю забезпечена контрольними завданнями і методичними рекомендаціями.

В ХНАУ ім. В.В. Докучаєва прийнята концепція розробки навчально-методичного комплексу дисциплін навчального плану у вигляді окремих папок, які містять: робочу програму дисципліни, конспект лекційних, методичних рекомендацій до виконання лабораторних та практичних занять, завдання та методичні матеріали для самостійної роботи, методичні рекомендації та завдання для контролю знань студентів, рекомендовану літературу. За усіма дисциплінами навчального плану навчально-методичний комплекс розроблений та існує як у вигляді окремих папок, так і в електронному варіанті. В університеті для контролю остаточних знань студентів розроблені і постійно оновлюються пакети комплексних контрольних робіт за усіма дисциплінами навчального плану. Для оцінки якості виконання завдань комплексних контрольних робіт розроблена система критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів, що входять до пакетів робіт.

Університет має всі можливості для видавництва науково-методичної літератури, методичних розробок та інструктивно-методичних матеріалів.

Постійно проводяться засідання науково-методичної комісії та вченої ради агрономічного факультету ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, де розглядаються актуальні питання щодо навчально-методичної, організаційної, наукової та інших видів робіт.

5.3 Інформаційне забезпечення

Під час проведення акредитаційної експертизи комісією встановлено, що загальне інформаційне забезпечення студентів і викладачів навчальною та науковою літературою здійснює Фундаментальна бібліотека університету.

Важливим організаційним фактором підвищення якості навчального процесу, а також розвитку студентської науки є навчально-методичне забезпечення навчального процесу і перш за все - наявність достатнього бібліотечного фонду та організація бібліотечної справи.

Бібліотечний фонд складає 607 тисяч 977 примірників навчальної, наукової, науково-популярної, художньої та довідкової літератури, рідкісних та цінних видань, монографій та періодичних видань з різних галузей знань українською, російською, англійською, французькою, іспанською, польською та іншими мовами. Універсальний за складом інформаційний ресурс Фундаментальної бібліотеки поєднує бібліотечний, електронний фонди та технологічні комплекси,

Г.М. Висоцький; піонер сидерального землеробства та системи сівозмінь, автор класичних наукових робіт із рослинництва, ініціатор створення та всебічного розвитку науково-дослідної експериментальної бази професор П.В. Будрін; академік М.М. Куленков – фундатор вітчизняного агрономічного насіннєзнавства і наукової школи рослинників-сכולогів; видатний учений-рослинник, професор Г.В. Пилипець – фундатор наукового напрямку органічного поєднання глибоких наукових досліджень із навчальним процесом науки з виробництвом, одним із піонерів розробки високоефективних технологій вирощування цукрових буряків; заслужений працівник господарства України, професор В.С. Цибулько – провідний учений у галузі рослинництва і біології розвитку рослин; один із засновників вітчизняної селекції, всесвітньо відомий селекціонер, академік В.Я. Юр'єв та ще багато інших відомих на весь світ українських вчених, які збагатили світову аграрну науку, створили цілі наукові школи, працювали в стінах нашого одного з найстаріших вузів Європи.

Сьогодні численні учні-послідовники – науковці університету продовжують і розвивають ідеї талановитих вчителів. На підставі багаторічного наукового досвіду і виконання наукових досліджень в університеті сформувалися і функціонують 12 наукових і науково-методичних шкіл: агрономічного ґрунтознавства; рослинників-сכולогів; лісівничо-екологічної типології; патогенезу, імуногенезу і захисту рослин від інфекційних хвороб; динаміка популяцій і прогнозування масових розмножень шкідливих організмів; економічний механізм господарювання в аграрному секторі економіки та підвищення ефективності с.-г. виробництва; селекції і генетики с.-г. рослин; природоохоронного і ефективного використання с.-г. земель; шляхи удосконалення системи землеробства в Лісостепу України; технології виробництва овочів; алелопатії рослин; науково-методична школа з питань бухгалтерського обліку.

Університет має достатню матеріально-технічну і експериментальну базу для проведення наукових досліджень та підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів.

В університеті на сьогодні діють дві спеціалізовані вчені ради із захисту кандидатських дисертацій:

1. К 64.803.01 – приймає до захисту кандидатські дисертації із спеціальності 08.00.04 – «Економіка та управління підприємствами» (за видами економічної діяльності).

2. К 64.803.02 – приймає до захисту кандидатські дисертації зі спеціальностей 06.01.03 – «Агроґрунтознавство і агрофізика»; 06.01.09 – «Рослинництво»; 06.01.11 – «Фітопатологія».

В університеті є редакційно-видавничий відділ та дільниця оперативної поліграфії.

Вищою атестаційною комісією України як фахові затверджені такі видання:

1. Вісник ХНАУ, серія «ґрунтознавство, агрохімія, землеробство, лісове господарство, екологія ґрунтів».

08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Докторантура функціонує з 2000 р.:

Біологічні науки:

03.00.12 – фізіологія рослин.

Сільськогосподарські науки:

06.01.03 – агрогрунтознавство і агрофізика.

Економічні науки:

08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Починаючи з 2016 р. отримані ліцензії на підготовку аспірантів за наступними галузями знань, спеціальностями і спеціалізаціями:

05 Соціальні та поведінкові науки:

– спеціальність 051 Економіка.

07 Управління та адміністрування:

– спеціальність 073 Менеджмент.

09 Біологія:

– спеціальність 091 Біологія.

10 Природничі науки:

– спеціальність 101 Екологія.

20 Аграрні науки та продовольство:

– спеціальність 201 Агрономія зі спеціалізаціями:

– загальне землеробство;

– агрогрунтознавство і агрофізика;

– агрохімія;

– селекція і насінництво;

– овочівництво;

– рослинництво;

– спеціальність 202 Захист і карантин рослин зі спеціалізаціями:

– фітопатологія;

– ентомологія.

Докторантура в ХНАУ ім. В.В. Докучаєва функціонує з 2000 р. за наступними спеціальностями: 03.00.12 – фізіологія рослин; 06.01.03 – агрогрунтознавство і агрофізика; 06.01.09 – рослинництво; 16.00.10 – ентомологія; 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

ХНАУ ім. В.В. Докучаєва своє визнання здобув завдяки талановитим вченим, які у різні роки працювали у ньому та стали засновниками наукових шкіл. Це, в першу чергу, всесвітньо відомий природознавець, засновник наукового генетичного ґрунтознавства та зональної агрономії, академік В.В. Докучаєв; засновник української школи біохіміків, президент АН УРСР, академік О.В. Пазладін; відомий у всьому світі ґрунтознавець, перший президент Української академії сільськогосподарських наук, академік О.П. Соколовський; основоположник науки про ліс і лісову дослідницьку справу, академік

Голова експертної комісії

В.М. Тищенко

що забезпечують доступ до світових інформаційних ресурсів. Фундаментальна бібліотека займає площу 3170 м², в т.ч. 8 читальних залів площею 1948 м² на 400 місць. Наукова бібліотека обслуговує 9,2 тисяч користувачів за єдиним реєстраційним обліком, яким видається близько 595 тисяч примірників. Науковий фонд бібліотеки постійно поповнюється фаховими періодичними виданнями, в тому числі і зарубіжними. У бібліотеці мається комп'ютерний клас, в якому студенти мають змогу отримати матеріали з Internet. Рівень забезпечення фаховою навчальною літературою студентів факультету на рівні 90-100%. Список фахових періодичних видань, які є в бібліотеці ХНАУ відповідають потребам спеціальності «Насінництво і насіннєзнавство».

Експертна комісія зазначає, що в ХНАУ ім. В.В. Докучаєва організаційне, навчально-методичне та інформаційне забезпечення підготовки фахівців освітнього рівня магістр напрямку підготовки 6.090101 «Агрономія» спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» відповідає рівню нормативних вимог.

РОЗДІЛ 6. ЯКІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

6.1 Контрольні вимірювання залишкових знань студентів

В ході підготовки до акредитації напрямку підготовки 6.090101 «Агрономія» спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» якість підготовки фахівців оцінювалася за підсумками виконання студентами комплексних контрольних робіт із дисциплін навчального плану. Експертам було надано для використання у процесі оцінки рівня фахової підготовки випускників розроблені пакети ККР. Зміст та оформлення ККР відповідає вимогам МОН України.

Результати експертної перевірки мають задовільну кореляцію з результатами контролю залишкових знань, здійсненого в результаті самоаналізу рівня підготовки магістрів, та показують відповідний державним вимогам рівень знань студентів, що відповідає IV рівню акредитації.

Аналізуючи результати іспитів і заліків згідно навчального плану можна зробити висновок про те, що абсолютна успішність студентів по циклу дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки знаходиться на рівні 100 %, якісна на рівні 77,78 %, по циклу природничо-наукової підготовки абсолютна успішність 100%, якісна – 62,97%. Таким чином, абсолютна і якісна успішність студентів відповідає акредитаційним вимогам.

За цими показниками комісія визнає відповідність вимогам якісної підготовки магістрів за напрямом підготовки 6.090101 «Агрономія» спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство».

Порівняння результатів самоаналізу та експертного аналізу свідчить про незначне відхилення результатів акредитаційної експертизи від рівня за результатами самоаналізу, а саме: абсолютна успішність з дисциплін циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки, природничо-наукової підготовки та професійної та практичної підготовки залишилась без змін, якість

Голова експертної комісії

В.М. Тищенко

навчання при експертній комісії трохи нижче ніж при самоаналізі і середні бали по циклах також мають незначні відхилення.

Якісний рівень підготовки студентів з гуманітарних та соціально-економічних дисциплін, природничо-наукових, професійних та практичних дисциплін перевищує норматив, який складає 50%, і відповідно становить за результатами самоаналізу:

- з циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки – 62,96 %
- з циклу природничо-наукової, – 57,41%
- з циклу професійної та практичної підготовки – 58,03%.

За результатами зрізів, проведених під час акредитаційної експертизи, якісний рівень підготовки студентів становить:

- з циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки – 59,26 %
- з циклу природничо-наукової, – 53,71%
- з циклу професійної та практичної підготовки – 55,56%.

Експертна комісія вибірково ознайомила з тематикою курсових робіт. Темі курсових робіт, які виконувалися протягом всього періоду навчання, носять науково-практичний характер, враховують існуючі проблеми сільськогосподарського виробництва. Окремі теми мають цілком реальний характер, у них визначаються шляхи, форми і методи вирішення певних проблем і, насамперед, регіональних.

Експертна комісія вибірково проаналізувала звіти про практику студентів та зазначила, що їх зміст відображає основні положення програм практики. Звіти оформлені якісно, насичені ілюстративним матеріалом, в них проводиться аналіз діяльності підприємств, наведені результати експериментальних досліджень, робляться висновки і вносяться пропозиції студентів щодо покращення діяльності баз практики. Результати наукових досліджень, що були проведені під час виробничої практики висвітлюються на щорічній студентській конференції а кращі звіти подаються на конкурс. Студенти проявили високий рівень підготовки під час подання результатів наукових досліджень, достатні теоретичні знання стосовно об'єкту і предмету досліджень.

Державна підсумкова атестація передбачає виконання і захист дипломної роботи у останньому семестрі згідно графіка навчального процесу.

На агрономічному факультеті провідними фахівцями випускових кафедр розроблена нормативна документація та методичні рекомендації щодо написання дипломної роботи студентами освітнього рівня магістр. До обов'язкових вимог під час виконання практичної частини дипломної роботи студента відноситься освоєння методики досліджень, участь у польових дослідках, власноручний збір та обробка даних, їх аналіз і формування висновків та пропозицій виробництву.

Експертна комісія зазначає, що показники успішності та якості виконання комплексних контрольних робіт по циклах дисциплін знаходяться на рівні, який відповідає акредитаційним вимогам Міністерства освіти і науки України щодо акредитації спеціальності освітнього рівня магістр. Розбіжності в показниках успішності та якості виконання ККР при проведенні самоаналізу та під час проведення зрізів

знань експертною комісією знаходяться в межах допустимих показників. Студенти мають належний рівень теоретичної підготовки та вміють застосовувати набуті знання при вирішенні практичних завдань.

6.2. Структура замовлень (контрактів) на підготовку фахівців

Необхідність фахової підготовки за напрямом підготовки 6.090101 «Агрономія» спеціальності 8.09010108 «Насінництво і насіннєзнавство» підтверджується регіональними потребами. Експертній комісії були надані матеріали, які підтверджують, що замовлення на підготовку фахівців для підприємств надали сільськогосподарські підприємства – виробники сільськогосподарської продукції різних форм власності.

Експертна комісія зазначає, що ХНАУ ім. В.В. Докучаєва має необхідний пакет договорів на підготовку магістрів в межах ліцензійного обсягу. В університеті створений відділ сприяння працевлаштування випускників ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, який забезпечує організаційні питання щодо надання випускникам першого місця роботи відповідно до чинного законодавства та вимог МОН України.

РОЗДІЛ 7. НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ, РОБОТА АСПІРАНТУРИ ТА ДОКТОРАНТУРИ У ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМ. В.В. ДОКУЧАЄВА НА ВИПУСКОВІЙ КАФЕДРІ АГРОНОМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

ХНАУ ім. В.В. Докучаєва – один з найстаріших аграрних вузів України заснований у 1816 р. Сьогодні університет – це сучасний навчально-науково-виробничий комплекс, добре відомий за кордоном, з 1997 р. член Міжнародної асоціації університетів (ЮНЕСКО, Париж).

Аспірантура в ХНАУ ім. В.В. Докучаєва функціонує з 1924 р. (на той час Харківський сільськогосподарський інститут). Сьогодні і до 01.01.2019 р. аспірантура функціонує з таких наукових спеціальностей:

Сільськогосподарські науки:

- 03.00.16 – екологія;
- 06.01.01 – загальне землеробство;
- 06.01.03 – агрогрунтознавство і агрофізика;
- 06.01.04 – агрохімія;
- 06.01.05 – селекція і насінництво;
- 06.01.06 – овочівництво;
- 06.01.09 – рослинництво;
- 06.01.11 – фітопатологія;
- 06.03.03 – лісознавство та лісівництво;
- 16.00.10 ентомологія.

Економічні науки:

- 08.00.03 – економіка та управління національним господарством;

